

Top 10 *Hemerocallis* – een nieuwer en beter sortiment

Hemerocallis groeit vanuit het hart met lang, smal, grasachtig blad

De officiële naam van de daglelie, *Hemerocallis*, komt van de Griekse woorden *hemera*, wat 'dag' betekent, en *kallos*, wat 'schoonheid' betekent. Schoonheid voor één dag, dus. Linnaeus gaf deze plant in de 18e eeuw de naam *Hemerocallis* en bracht hem onder bij de *Liliaceae* (de liliëfamilie), net als *Hosta*, *Kniphofia* en *Lilium*. Tegenwoordig heeft *Hemerocallis* een eigen familie, de *Hemerocallidaceae*.

Auteur: Marlien van der Linden

Marlien van der Linden

Daglelies worden al duizenden jaren gekweekt. Oorspronkelijk komt de plant uit Azië. Ze kwamen daar al gekweekt voor sinds 550 jaar v.Chr. Vroeger werden ze als voedsel gebruikt en als medicijn. Ze zijn via de handelsroutes naar Europa en later naar Noord-Amerika gekomen. Ondanks de Nederlandse naam heeft *Hemerocallis* geen bol, maar is het een echte vaste plant, met een vlezig, sterk wortelgestel dat vrij diep wortelt. De daglelie groeit vanuit het hart met lang, smal, grasachtig blad, vaak lichtgroen van kleur. Er zijn verschillende types, die vlot tot minder vlot afsterven in de winter. Er is er geen enkele die wintergroen blijft in ons land.

De 'dag' in het woord daglelie houdt verband met de bloeitijd van de bloem: elke bloem bloeit maar één dag. Gelukkig zitten er verschillende knoppen aan één bloemsteel, voor een toch nog lange bloeiperiode.

Combinaties

Hemerocallis is een plant die makkelijk te combineren is met andere planten, zoals *Hosta*, *Astilbe*, *Geranium* en *Paeonia*. Daarnaast kunnen vooral de hoger wordende *Hemerocallis*-cultivars goed met siergrassen worden toegepast. In een wat

meer jungleachtige sfeer passen de cultivars met een spinachtige bloemvorm, de zogenaamde 'spiders'. Bovendien is *Hemerocallis* uitermate geschikt voor mensen die niet van siergrassen houden. De verticale vorm van het blad doorbreekt het beeld van de breder wordende bladvormen, wat een interessanter beeld geeft om naar te kijken.

Ziekten en plagen

Onder normale omstandigheden – dat wil zeggen: alle grondsoorten zijn goed, niet te nat en niet te droog, in de volle zon of halfschaduw – wordt *Hemerocallis* niet ziek. Makkelijker kun je het niet hebben. De planten kunnen zonder bespuiting gekweekt worden en zonder teleurstelling in tuinen worden geplant. Wanneer de bloei afneemt, is het raadzaam om de plant op te rooien, de jonge delen aan de buitenkant van de pol te scheuren en deze weer uit te poten.

In de keuken

Naast de sierwaarde van de daglelie zijn de bloemen en bloemknoppen ook eetbaar. De knoppen kun je wokken, de bloemblaadjes zijn geschikt om door salades te mengen. Elke cultivar heeft zijn eigen smaak. De dubbelkleurige varianten smaken niet zo lekker, dus kies liever

voor effen gekleurde cultivars. De dubbelbloemigen worden afgeraden voor consumptie. Het is niet erg om de bloem hiervoor te gebruiken, want hij bloeit toch maar één dag.

Grote diversiteit

De diversiteit van *Hemerocallis* is enorm. Wat zijn daarbinnen nu goede cultivars? Gelukkig hebben we een expert op dit gebied in Nederland in de persoon van Erwin Joosten, die Kwekerij Joosten heeft overgenomen van zijn moeder Marianne. Zij zijn naast *Hemerocallis*-specialist ook goed in *Iris*-soorten en -cultivars. Tijdens een bezoek aan het Park Der Gärten in Bad Zwischenahn in Noord-Duitsland leerde ik dat we over het algemeen heel oude cultivars gebruiken in het standaard sortiment, soms zelfs uit het eind van de 19e eeuw. De bekende 'Sammy Russell' stamt al uit 1951. Het is dus de hoogste tijd om een grote stap naar een vernieuwend sortiment te zetten. Daarom nodig ik ook vasteplantenkwekers uit om eens kritisch naar hun aanbod te kijken.

Aan wie kan ik nu beter vragen wat een goede top tien is dan aan Erwin Joosten zelf? Daarom hieronder zijn favorieten.

DE TOP 10

1. *Hemerocallis* 'Adamas'

Deze 'Adamas' is aan het begin van dit millennium geïntroduceerd en springt er erg uit qua kleur. De bloem is middelgroot, rond de 15 cm. Tussen de rand en het hart van de bloem is hij lavendel-rosé. Het hart is donkerpaars, de rand heeft dezelfde donkere kleur. Hij bloeit in juni, met een herbloei in september. De hoogte is rond de 60 cm.

2. *Hemerocallis* 'Let Loose'

'Let Loose' valt op door de extra grote gele bloem, die tot 25 cm in doorsnede kan worden. Gelukkig is de lengte ook behoorlijk, zo'n 85 cm, anders zou de verhouding een beetje vreemd zijn. Hij bloeit erg lang, van juni tot eind september; dat is de moeite waard. Doordat de kroonbladeren elkaar niet raken, heeft hij een luchtige uitstraling.

3. *Hemerocallis* 'Cosmopolitan'

Hoewel 'Cosmopolitan' al heel wat jaren op de markt is, blijft het binnen het sortiment een betrouwbare cultivar met vrij kleine roze bloemen. Die kleine bloemen maakt de plant goed doordat er veel bloemen op één steel zitten. Hij blijft wat lager dan gemiddeld. De bloemen zitten tussen het blad in, waardoor ze niet zo aanwezig zijn en opgaan in het groen van het blad. De bloemen hebben een erg lekkere smaak.

4. *Hemerocallis* 'Serena Sunburst'

De zacht geel-rose bloem met een gouden gefranjerde rand maakt 'Serena Sunburst' opmerkelijk. Er is geen bloem die zó bloeit, super! De doorsnede is middelgroot en de plant zelf inclusief de bloemstelen is ongeveer 60 cm hoog. Hij is niet héél nieuw, maar wordt nog veel te weinig gekweekt. Hij bloeit iets later dan de meeste andere cultivars, in juli en augustus.

5. *Hemerocallis* 'Chili Spice'

Deze *Hemerocallis* heeft een opmerkelijke kleurstelling binnen het sortiment. De bloembladeren hebben zowel aan de randen als in het midden een zachtgele streep. De rest van het bloemblad is rood-oranje. De doorsnede van de bloem is zo'n 15 cm. Door het gegolfde kroonblad is het een opvallende verschijning. De hoogte is rond de 55 cm. Het blad blijft lang intact. De plant bloeit in één keer in juni-juli.

6. *Hemerocallis* 'Galena Holiday'

De mooiste roodbloeiende *Hemerocallis* is deze 'Galena Holiday'. De bloemvorm is niet buitengewoon, maar door de intens rode kleur is het een goede plant om te gebruiken. Er zijn niet zoveel echt rode bloemen, dus dit is een goede kandidaat. Meestal wordt 'Sammy Russell' gebruikt als roodbloeiende cultivar, maar deze is veel mooier rood. Hij bloeit in juli.

7. Hemerocallis 'Newberry Borrowed Time'

Voor wie gevoelig is voor verfijnde kleurstellingen, is deze 'Newberry Borrowed Time' een aanrader. De grote perzikroze bloem, die zomaar 17 cm in doorsnede kan worden, is bijzonder. De brede bloemblaadjes sluiten aan elkaar, waardoor het een duidelijk aanwezige bloem is. De hoogte valt mee, 40 cm, en deze pastelkleurige cultivar bloeit in juli.

8. Hemerocallis 'Autumn Minarette'

Dit is een van de hoogste *Hemerocallis*-soorten die er bestaan; hij kan zelfs 2 m hoog worden. Dan ga je een *Hemerocallis* heel anders toepassen. De bloemstelen steken ruim boven het loof uit, zodat er een luchtig effect ontstaat. Samen met siergrassen zoals *Molinia arundinacea* krijg je een prachtig lijnenspel. De bloemkleur is zachtoranje met een lichtrood hart. Hij is ook met een gele bloem verkrijgbaar, 'Altissima' genaamd.

9. Hemerocallis 'Destined To See'

Vanuit de verte roept 'Destined to See' dezelfde sfeer op als 'Adamas' waar deze top 10 mee begon. Met zijn crèmekleurige kroonbladeren rondom een lavendel oog is hij net iets subtieler van kleur. De geelgroene keel en het dunne bordeauxrode gegolfde randje maken hem af. Hij bloeit in juni-juli en sterft laat in de herfst af. De hoogte is rond de 60 cm.

10. Hemerocallis 'Schnickel Fritz'

Zuiver witte bloemen komen niet echt voor in dit uitgebreide sortiment, wel bijna witte vormen, zoals deze 'Schnickel Fritz'. Door de dubbele bloem bloeit hij langer, zomaar tot in augustus. De hoogte is bescheiden, ongeveer 40 cm. De doorsnede van de bloem is ongeveer 13 cm, maar door de meerdere bloemblaadjes valt hij prima op in de border.

Top 10 Hemerocallis	Kleur bloem	Bloeitijd	Hoogte	Per m ²
'Adamas'	zalmroze met donkerrode rand	jun-sept	60 cm	5
'Let Loose'	citroengeel	jun-jul	85 cm	5
'Cosmopolitan'	roze	jun-jul	45 cm	7
'Serena Sunburst'	geel met citroengeel	jul-aug	60 cm	5
'Chili Spice'	rood met crème strepen	jun-jul	55 cm	7
'Galena Holiday'	helder rood	jul	60 cm	5
'Newberry Borrowed Time'	perzik kleurig	jul	40 cm	7
'Autumn Minarette'	zacht oranje/geel	jun-jul	200 cm	5
'Destined To See'	crème met donkerrode lijnen	jun-jul	60 cm	5
'Schnickel Fritz'	gebroken wit	jun-aug	40 cm	7

Amerikaanse verzamelwoede

In de Verenigde Staten heerst een heuse verzamelwoede van *Hemerocallis*-cultivars. Volgens zeggen zijn er wel 30.000 verschillende, die voor hoge bedragen van de hand gaan. Het is nét postzegels verzamelen voor de vele *Hemerocallis*-liefhebbers. Voor wie die sfeer wil proeven, is de film *The Mule* met Clint Eastwood een aanrader. De hoofdpersoon raakt op het criminele pad om zijn verzameling *Hemerocallis* te kunnen uitbreiden. Plantenfreaks in de overtreffende trap!

Met dank aan Erwin Joosten van Kwekerij Joosten in Rutten voor het interview

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!